

יוחנן פורמן "כשבאתי"

כשבאתי לקיבוץ מעברות, בן משהו כמו שנתיים, הייתי ילד קטן וחלש. ביום הראשון הטילה הגננת את משימת השמירה עלי על שני ילדים, גיורא שהיה הכי גבוה, והלל שהיה הכי רחב. לגיורא היה אח הקטן ממנו, יוחנן. ביוחנן נתקלתי במילואים. רוב החיילים בפלוגת המילואים היו קיבוצאים אבל יוחנן פורמן היה קיבוצאי מיוחד. יוחנן היה שייך לטיפוס הדואג לעצמו. אבל איך אתה דואג לעצמך בקיבוץ שבו הכלל קודם לפרט? אתה דואג קודם לכלל. וכך היו יוחנן פורמן ויאיר גוראון מכינים לכולם את הקפה, דואגים שיגיע האוכל ביחד עם הסכינים למריחת הריבה, שלא יהיה חסר פריט בצידוד. בקיצור, קיבוצאות לדוגמא במסגרת פרטית למשעי.

במלחמת יום הכיפורים, אחרי הלילה בחווה הסינית שבו נהרגו כמעט מחצית מחיילי הפלוגה, שלחו אותנו להתארגנות מחדש. החלפנו לבנים ובגדים, מלאנו תחמושת ויצאנו לקרב מעבר לתעלה. כמו בכל יציאה למלחמה הרגשתי את האדרנלין זורם בעורקי אבל הפעם חשבתי: מקסם שווא, אחרי האדרנלין בא הקרב. יצאנו לכבוש את אזור החיץ החקלאי בהרגשה שהרע ביותר כבר מאחורינו, ואז מתוך שדה של תירס פצצה של בזוקה החריבה את יוחנן.

היא פגעה, לא פחות ולא יותר, בפרצופו. לא נשאר שם כלום. יוחנן לא מת, הוא הגיע לתאג"ד, משם לבית חולים הדסה, בו ניסו לאחות את השברים והקרעים. זה לקח כמה שנים שבהן פורמן היה מבקר קבוע בהדסה בירושלים, או לפני ניתוח או אחרי ניתוח, או במקום. על הדרך לפעמים היה מבקר אצלנו בירושלים. אני זוכר פעם אחת שהיו אצלנו פורמן ואשתו והתפתחה שיחה בין פורמן, קיבוצניק בן קיבוץ, ואשתו שעלתה לארץ ממצרים, אשתי בת קיבוץ יגור יוצאת קיבוץ שובל ואני בן כפר ויתקין. התפתחה שיחה שאבא שלי היה מכנה "כשבאתי".

וכך זה התחיל. יוחנן אמר: "גרנו בקיבוץ על יד בסיס ח"א חצור. כאשר עלה גל העלייה הגדול בסוף שנות ה-40, תחילת שנות החמישים, הביאו אלינו עולים שמו אותם במעברה ונתנו להם עבודה בשדות ובבתי האריזה של הקיבוץ. אלה היו עולים ממצרים שזה בשפתינו עולים מארצות המזרח, איזה פרימיטיביים חשבנו, בטח מחמיצים מלפפונים באסלה". אמרה אשתו: "אנחנו גדלנו באלכסנדריה, עיר קוסמופוליטית, תרבות לבנטינית (במובן הטוב של המילה), למדנו בתיכון ואחר כך, אם לא היינו עולים לארץ, באוניברסיטה. לבשנו חליפות עם עניבות, היינו תרבותיים ומנומסים. הגענו לכאן, זרקו אותנו למעברה, חפשנו עבודה ומצאנו אצל "הפראים" האלה, הלבושים במכנסיים קצרים וגופיות אפורות, נוסעים בטרקטורים בשדות".

פורמן תוקן, ולימים היה למנהל המפעל של הקיבוץ (לא מזמן המפעל הונפק
בבורסה במאה מיליון דולרים). יום אחד בשובי מטיול לאורך נחל אלכסנדר
פגשתי אותו רוכב על אופניו. שאלתי לשלומי, לשלום אשתו וילדיו ולבסוף
לעיסוקו. אמר: "כבר לא במפעל, יצאתי לפנסיה". "מה אתה עושה עכשיו?" "אני
שותף במיזם אשר בתעשיית המשי ישכלל את הדרך בה מפרידים בין התולעת
לפקעת. מחר אני נוסע לסין לשווק את הפטנט".